

Kemikaliegranskningsfunktionen

Informationsblad – januari 2024

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion ger ut informationsblad ett par gånger om året. Syftet är att sprida nyheter inom kemikalieområdet som berör Trafikverkets verksamheter. Informationsbladet berör nyheter gällande kemiska produkter och farliga ämnen i material och varor.

Ny digital utbildning om kemiska produkter

Nu lanseras en aktuell och reviderad version av Trafikverkets digitala utbildning om kemiska produkter.

Utbildningen finns tillgänglig via Trafikverksskolan och hittas [här](#). För att genomföra utbildningen behöver du logga in. Inloggning kan till exempel göras med mobilt bank-id.

Utbildningen riktar sig till dig som på något sätt hanterar kemiska produkter för Trafikverkets räkning. Både entreprenörer, konsulter och interna medarbetare är målgrupp.

Utbildningen är indelad i sju moduler och det går att dela upp genomförandet på flera tillfällen.

Den som genomför utbildningen får bland annat lära sig om kemikalielagstiftning, Trafikverksspecifika krav och bakgrunden till dem, hur man använder vårt Chemsoft och hur kemiska produkter bör hanteras på arbetsplatsen.

Vi hoppas att utbildningen ska vara till nytta!

Kemikaliehantering
- En säker kemikaliehantering

Brandfarlig vara

Tillstånd krävs för hantering av större mängder brandfarliga varor, se Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter MSBFS 2013:3 (om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor).

Definitionen av en brandfarlig vätska är om flampunkten är lika med eller understiger 100°C. I avsnitt 9 i säkerhetsdatabladet anges produktens flampunkt.

Skåp/container med brandklass I är godkända för förvaring av brandfarliga vätskor och aerosoler (ej samförvaring dock). Brandklass II får enbart användas för brandfarliga vätskor. Det finns också andra brandklassificeringar på skåp, enligt andra standarder, som går bra att använda, exempelvis EI30 och EI60.

Omvärldsbevakning

Ny klassificering och märkning för ämnen med egenskaperna: hormonstörande, PBT/vPvB samt PMT

CLP-förordningen har uppdaterats med fyra nya faroklasser för klassificering och märkning:

- Hormonstörande egenskaper för människors hälsa
- Hormonstörande egenskaper för miljön
- Långlivade, bioackumulerande och toxiska ämnen (PBT eller vPvB)
- Långlivade, mobila och toxiska ämnen (PMT eller vPvM)

Dessa gäller från 20 april 2023 med en implementeringsperiod där alla **ämnen** ska vara klassificerade från **1 maj 2025** och alla **blandningar** från **1 maj 2026**. Undantag gäller under en övergångsperiod för produkter som släppts ut på marknaden innan det tvingande datumet.

EUH 380 Kan orsaka hormonstörningar hos människor
EUH 381 Misstänks orsaka hormonstörningar hos människor
EUH 430 Kan orsaka hormonstörningar i miljön
EUH 431 Misstänks orsaka hormonstörningar i miljön
EUH 440 Ackumuleras i miljön och i levande organismer, inbegripet människor
EUH 441 Ackumuleras kraftigt i miljön och i levande organismer, inbegripet människor
EUH 450 Långlivat ämne som kan förorena vattenkällor
EUH 451 Mycket långlivat ämne som kan förorena vattenkällor

De nya farokategorierna är än så länge bara tillämpliga inom EU. De ingår alltså inte i det globala harmoniserade systemet (GHS) för märkning av kemiska produkter. Det innebär att de kommer att vara märkta med så kallade EUH-fraser och inte ha några piktogram kopplade till sig.

De nya farokategorierna kommer att innebära en del förändringar i Trafikverkets kriterier framöver. Då våra kriterier är synkade med BASTA så inväntar vi först deras beslut om kriterieförändringar. Denna förändring kommer också att ändra hur Trafikverket ser på det som vi idag kallar Ej märkningspliktiga kemiska produkter. Tidigare har Trafikverket betraktat kemiska produkter som enbart är märkta med EUH-fraser som ej märkningspliktiga, men det kommer vi att behöva omvärdera.

PFAS på PRIO

Kemikalieinspektionen har fört in 11 000 PFAS-ämnen under utfasning i PRIO-databasen. Det finns alternativ tillgängliga för många områden där PFAS-ämnen används idag.

I Trafikverkets Chemsoft finns det möjlighet att söka fram samtliga produkter i systemet som innehåller någon av de 11 000 PFAS-ämnena på PRIO. I nuläget finns det 24 produkter registrerade. Det rör sig bland annat om smörjmedel, låsspray samt tryckluft på burk.

De enskilt vanligast förekommande PFAS-ämnena i vår verksamhet är:

- Polytetrafluoreten (PTFE), CAS: 9002-84-0, som förekommer i främst smörjmedel och låsolja.
- Trans-1,3,3,3-Tetrafluoroprop-1-ene, CAS: 29118-24-9, som förekommer i aerosoler och i tryckluft på burk.

Kemikaliegranskningsfunktionen uppmanar till uppmärksamhet och utbyte av produkter med PFAS i.

För mer information hänvisas till Kemikalieinspektionens [hemsida](#).

REACH – Kandidatförteckningen

Kandidatförteckningen uppdaterades i juni 2023 med två nya ämnen:

- Difenyl(2,4,6-trimetylbensoyl)fosfinoxid, EG-nr 278-355-8, CAS-nr 75980-60-8
- Bis(4-klorfenyl)sulfon, EG-nr 201-247-9, CAS-nr 80-07-9

Det finns en produkt granskad i Trafikverkets kemikaliehanteringssystem Chemsoft som innehåller ett av de här ämnena. Det är produkten INPIPE (ärendenummer 23-449) som innehåller ämnet Difenyl(2,4,6-trimetylbensoyl)fosfinoxid. Produkten tillhör grupp C sedan tidigare och ska därmed undvikas.

Kandidatförteckningen uppdateras varje halvår och finns tillgänglig på ECHA:s [hemsida](#).

Kandidatförteckningen

Totalt finns nu 235 ämnen upptagna på kandidatförteckningen. Förteckningen består av s.k. SVHC-ämnen, ämnen som har särskilt farliga egenskaper och är föremål för framtida tillståndsplikt.

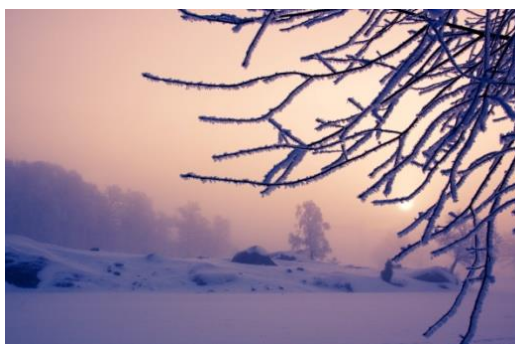
Granskningsfunktionens korta nyheter

Ny medarbetare på Kemikaliegranskningsfunktionen.

I maj började Lina Ejenstam som sakkunnig inom farliga ämnen och giftfri miljö på miljöenheten på Planering. Lina ansvarar för att uppdatera och utveckla de styrande dokument som ligger till grund för granskningen och deltar även i granskningsfunktionens löpande granskningsarbete. Lina är också ordförande i Trafikverkets kompetensgrupp för Kemiska produkter.

Lina arbetade tidigare som kemisamordnare på Försvarsmakten med många liknande ansvarsområden som hon idag har på Trafikverket. Lina ser fler likheter mellan de båda verksamheterna, en av dem är att man inom båda har utmaningar inom kemiområdet som uppkommer som en följd av långa användningstider för material.

Lina har disputerat vid avdelningen för yt- och korrosionsvetenskap på KTH med en avhandling som fokuserade på att använda superhydrofoba ytbeläggningar som rostskydd för stål. Innan hon doktorerade läste hon till civilingenjör i kemi med materialinriktning vid Uppsala Universitet.

Trafikverkets Kemikaliegranskningsfunktion

E-mail:
granskningsfunktionen@trafikverket.se

Hemsida:
www.trafikverket.se/kemikaliehantering
www.trafikverket.se/materialkrav

Trafikverkets kontaktcenter, Tel: 0771-921 921

Sakkunnig Farliga ämnen och Giftfri miljö

Lina Ejenstam, e-mail: lina.ejenstam@trafikverket.se

Utredare Material och Kemiska produkter

Svetlana Grebenshchikova, e-mail: svetlana.grebenshchikova@trafikverket.se

Karin Grip, e-mail: karin.grip@trafikverket.se

Isabelle Brobeck, e-mail: isabelle.brobeck@trafikverket.se